

Dr. Suat ÇALIŞKAN
Cumhuriyet Savcısı

Tüm Yönleri İle
TİCARETE YÖNELİK
UYUŞTURUCU
VEYA
UYARICI MADDE SUÇLARI

5. BASKI

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	3
İÇİNDEKİLER.....	5
KISALTMALAR.....	37

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRK CEZA KANUNUNDA YER ALAN TİCARETE YÖNELİK UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE SUÇLARI

1. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE KAVRAMI	44
SUÇUN MADDİ KONUSU	44
1.1. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde.....	45
1.1.1. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 188. Maddesinin 4. Fıkrasında Tanımlanan Maddeler	46
1.1.2. Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun Açısından Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kavramı	46
1.1.3. 3298 Sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun Açısından Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kavramı	48
1.1.4. Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesi Açısından Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kavramı	49
1.1.5. 2313 ve 3298 Sayılı Kanunların Verdiği Yetki Uyarınca Çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararları Açısından Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kavramı	50
1.2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddelerin Çeşitleri ve Etkileri Uyuşturucu Maddelerin Sınıflandırılması	50
1.2.1. Merkezi Sinir Sistemini Yavaşlatanlar (Depresantlar) Tabii Uyuşturucu veya Uyarıcılar	51
1.2.1.1. Afyon.....	51
1.2.1.2. Morfin.....	52
1.2.1.3. Eroin	53
1.2.1.4. Kodein	55
1.2.1.5. Sentetik Uyuşturucular	55
1.2.1.6. Barbitüratlar.....	56
1.2.1.7. Trankilizanlar	56

1.2.1.8. Sedatifler	56
1.2.2. Merkezi Sınır Sistemini Uyarılar (Stimulanlar) Tabii Uyarılar.....	57
1.2.2.1. Koka Yaprağı	57
1.2.2.2. Kokain	58
1.2.2.3. Crack	60
1.2.2.4. Sentetik Uyarılar	61
1.2.2.4.1. Amfetaminler	61
1.2.2.4.2. Captagon	62
1.2.2.4.3. Extacy.....	63
1.2.3. Halisinojenler (Hayal Gösterenler)	65
1.2.3.1. Esrar.....	65
1.2.3.2. Marihuana.....	66
1.2.3.3. Meskalin	67
1.2.3.4. LSD	68
1.2.3.5. Sentetik Kannabinoidler (Bonzai)	72
1.3. Ele Geçen Maddenin Suçun Oluşumuna Elverişli Olması.....	72
1.3.1. Elverişli Olma Hali	72
1.3.2. Dikiliden Hint Keneviri Ele Geçirilmesi.....	72
1.3.3. Narkotik Madde Bulaşıkları.....	73
1.3.4. Bilirkişi İncelemesi	73
1.3.5. Ele Geçen Maddenin Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Niteliğinde Olmaması	73
1.3.6. Failin İkrarının Tek Başına Delil Olarak Değerlendirilememesi	74
1.3.7. Yeni Geliştirilen Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddeler.....	75
2. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL, İTHAL VE İHRAÇ SUÇU.....	78
2.1. Yasal Düzenleme ve Genel Açıklamalar	78
2.2. Korunan Hukuksal Yarar	81
2.3. Suçun Hukuki Konusu	83
2.4. Suçun Faili	84
2.4.1. Failin Yabancı Uyruklu Olması Halinde Yapılacak İşlemler	84

2.5. Suçun Maddi Unsuru.....	86
2.5.1. İmal	87
2.5.1.1. Uyuşturucu Madde İmal Etme Suçunun Oluşumu	90
2.5.2. İthal	92
2.5.2.1. Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde İthali Kavramı ve Uygulaması İle İlgili Yargıtay Kararları	95
2.5.3. İhraç	100
2.5.3.1. Türkiye Açısından İhraç Olan, Diğer Ülke Açısından İthal Olan Suçlarda Mahsup Uygulaması.....	100
2.5.3.2. Yargıtay Uygulaması.....	103
2.5.3.2.1. Görünüşte İçtima.....	103
2.5.3.2.2. TCK'nin 188/2 Maddesinin Uygulanması İle İlgili Yargıtay Kararlar	104
2.5.3.2.2.1. İnfaz Evrakının Araştırılması Zorunluluğu	104
2.5.3.2.2.2. Mahsup Uygulamasının Yerel Mahkemece Yapılabilmesi.....	104
2.5.3.2.2.3. Etkin Pişmanlık Hükümlerinin Uygulanabilmesi.....	104
2.5.3.2.2.4. Yabancı Ülkede Hükmolunan ve İnfaz Edilen Cezanın Mahsubu	105
2.5.3.2.3. Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde İhracı Kavramı ve Uygulaması İle İlgili Yargıtay Kararları	105
2.5.3.2.3.1. TCK'nin 44. Maddesinin Uygulanması.....	105
2.5.3.2.3.2. Transit Geçişler	107
2.5.3.2.3.3. Yabancı Mahkeme Kararlarının Getirilmesi Zorunluluğu	108
2.5.3.2.3.4. Yabancı Mahkeme Kararlarının Tercümeli Evrakının Dosyaya Konulması Zorunluluğu	109
2.5.3.2.3.5. Ele Geçen Narkotik Madde Miktarı ve İhraç Etme Amacı Cezanın Alt Sınırından Uzaklaşmasını Gerektirmesi.....	110
2.5.3.2.3.6. Sanığın Yurt İçinde Yakalanması ve İhraç Eyleminin Belirsiz Olması.....	111
2.5.3.2.3.7. Narkotik Maddenin Ele Geçirilememesi	111
2.5.3.2.3.8. Kargo İle Yurtdışına Narkotik Madde Gönderme	112

2.5.3.2.3.9. 765 Sayılı TCK İle 5237 Sayılı TCK Hükümlerinin Karşılaştırılarak Lehe Kanununun Tespiti.....	113
2.5.3.2.3.10. Narkotik Maddenin Havalimanı Dış Hatlar Girişinde Bulunan Kontrol Noktasında Yakalanmış Olması.....	114
2.5.3.2.3.11. Failin X-Ray Cihazından Geçtiği Sırada Suç Konusu Uyuşturucu Madde İle Birlikte Yakalanması	114
2.6. Manevi Unsur.....	115
2.7. Hukuka Aykırılık Unsuru.....	117
3. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDEYİ RUHSATSIZ VEYA RUHSATA AYKIRI OLARAK ÜLKE İÇİNDE SATMAK, SATIŞA ARZ ETMEK, BAŞKALARINA VERMEK, SEVK ETMEK, NAKLETMEK, DEPOLAMAK, SATIN ALMAK, KABUL ETME, BULUNDURMAK.....	118
3.1. Genel Açıklamalar	118
3.2. Korunan Hukuksal Yarar	119
3.3. Suçun Hukuki Konusu	120
3.4. Suçun Faili	120
3.5. Suçun Maddi Unsuru.....	121
3.5.1. Satmak.....	121
3.5.1.1. Yargıtay Uygulaması.....	122
3.5.1.1.1. Sanığın Evinde Çocuğa ve Yetişkine Narkotik Madde Satarken Yakalanması.....	122
3.5.1.1.2. Reçeteye Bağlı Olan ve Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Etkisi Doğuran Her Türlü Maddenin Satışı	123
3.5.1.1.3. Satma Eyleminin Sanığın Evinde Gerçekleşmesi	123
3.5.1.1.4. Narkotik Maddenin Zincirleme Şekilde Satılması ve Satılan Bir Kişinin de Çocuk Olması	123
3.5.1.1.5. Çocuklara Uyuşturucu Satarken Yakalanma.....	124
3.5.1.1.6. Sanığın Uyuşturucu Maddeyi Satma Amacıyla Bulundurduğuna Dair Delil Bulunmaması.....	124
3.5.1.1.7. Tanıkların Uyuşturucu Maddeleri Sanıktan Almadıklarını Söylemeleri.....	124

3.5.1.1.8. Uyuşturucu Madde Ticareti Yapma Suçunda Zorunlu Müdafii Görevlendirme Zorunluluğu.....	125
3.5.1.1.9. Uyuşturucu Satma ile İmal Suçunun Birlikte İşlenmesi	125
3.5.1.1.10. Sanığın İkrarı.....	126
3.5.1.1.11. Ele Geçirilemeyen Maddelerin Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kapsamında Değerlendirilememesi	126
3.5.1.1.12. Analizi Yapılan Madde Yasaklanmamış ve Ruhsata Tabi Kılınmamış Olması (Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Neye Göre Belirleneceği Hususu).....	126
3.5.1.1.13. Birlikte Hareket Eden Birden Fazla Kişiye Uyuşturucu Madde Satma	127
3.5.1.1.14. İnfaz Kurumuna Narkotik Madde Sokmak	129
3.5.2. Satışa Arz Etmek.....	130
3.5.2.1. Yargıtay Uygulaması.....	131
3.5.2.1.1. Suç Delilini Elde Etme Amacıyla Narkotik Madde Alma.....	131
3.5.2.1.2. Gizli Soruşturmacının Uyuşturucu Satın Alması ve Sanığın Evinde Narkotik Maddenin Ele Geçirilmesi	131
3.5.3. Başkalarına Verme.....	132
3.5.3.1. Yargıtay Uygulaması.....	133
3.5.3.1.1. Uyuşturucu Maddeyi Başkalarına İkram Etme	133
3.5.3.1.2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Hile İle veya Zorla Verilmesi	133
3.5.4. Sevk Etme	133
3.5.4.1. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Kargo İle Gönderilmesi	134
3.5.4.1.1. Uyuşturucu Maddeyi Kargo İle Cezaevine Kasıtlı Olarak Gönderme Hali (Kasta Dair Delil Olmaması).....	134
3.5.4.1.2. Narkotik Maddenin Kargo İle Ceza İnfaz Kurumuna Gönderilmesi.....	135
3.5.4.1.3. Narkotik Maddenin Yurtdışından Kargo İle Gönderilmesi.....	135
3.5.4.1.4. Satın Alınan Narkotik Maddenin Kargo İle Gönderilmesi.....	135

3.5.4.1.5. Uyuşturucu Maddenin Kargo Şirketiyle Sanık Tarafından Gönderildiğine İlişkin Delil Araştırması	136
3.5.4.1.6. Kargo Paketinin Açılması ve Suç Eşyasına El Konulması	136
3.5.4.1.7. Narkotik Maddenin Kargo Görevlilerinin Şüphelenmesi Üzerine Ele Geçirilmesi	137
3.5.4.1.8. Narkotik Maddenin Kargo ile Yurt Dışına Gönderilmesi	137
3.5.4.1.9. Gönderdiği Kargo Paketi İçerisindeki Uyuşturucu Maddeden Haberdar Olmadığına Yönelik Savunmalar	138
3.5.4.1.10. Başka Bir Kişiden Kargoya Teslim Etmek İçin Aldığı Eşyayı Birine Göndermek İçin Kargoya Teslim Etme	138
3.5.5. Nakletmek	139
3.5.5.1. Uyuşturucunun Hava Limanı Dış Hatlar Gidiş Katı Transit Alanda Yakalanması	140
3.5.5.2. Uyuşturucunun Hava Limanı Dış Hatlar Gidiş Terminali Kontrol Noktasında Sanığın X-Ray Cihazından Geçiş Sırasında Yakalanması	141
3.5.5.3. Failin Temin Ettiği Uyuşturucuyu Arkadaşına Verirken Yakalanması	141
3.5.5.4. Uyuşturucunun Havalimanının "Şut Altı" Kısmı Olarak Tabir Edilen Pasaport Sonrası Gümrük Alanı İçinde Ele Geçirilmesi	141
3.5.5.5. Araç İle Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Nakletme	142
3.5.5.6. Araç Dorsesinde Uyuşturucu Maddenin Ele Geçirilmesi ve Gümrük Sahası	142
3.5.5.7. İkamette ve Taşınan Poşette Narkotik Maddenin Ele Geçirilmesi ve Failin Yurtdışından Getirdiğini Söylemesi	143
3.5.5.8. Transit Geçiş	143
3.5.5.9. Failin Midesinde Narkotik Madde Nakletmesi (Yurtdışına Gidemeden ve Gümrük Sahasına Girmeden Yakalanma)	143
3.5.5.10. Cezaevinde Bulunan Bir Kişiye Narkotik Madde Götürme	144

3.5.5.11. Araçla Narkotik Madde Nakleden Failin Konumu (TCK m. 37/1 Anlamında Sorumluluğu).....	145
3.5.5.12. İki Kişinin Yolculuk Ettiği Araçta Yapılan Aramada Narkotik Maddenin Ele Geçirilmesi ve Araç Sürücüsünün Yanında Bulunan Kişinin Durumu.....	145
3.5.5.13. Paketin Gümrük Beyanında Önce Kargo Şirketinin Yurtdışı Kargo Toplama ve Dağıtım Bölümünde Yapılan Kontrol Esnasında Yakalanması	146
3.5.6. Depolama	147
3.5.6.1. Narkotik Maddeyi Evdeki Yatağın Altına Gizlemek	147
3.5.6.2. Konteynırlardaki Uyuşturucu Maddeyi Depoya İndirmek ve Saklamak.....	148
3.5.6.3. Suça Konu Uyuşturucu Maddelerin Sanığın Evinde Ele Geçirilmiş Olması (Evde Depolama)	148
3.5.7. Satın Almak	148
3.5.8. Kabul Etmek	149
3.5.9. Bulundurmak.....	149
3.6. Manevi Unsur.....	150
3.7. Hukuka Aykırılık Unsuru.....	151
4. UYUŞTURUCU VE UYARICI MADDE SUÇLARINDA AĞIRLAŞTIRILMIŞ YAPTIRIMI GEREKTİREN HALLER	152
4.1. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Düzenlenen Haller	152
4.1.1. Uyuşturucunun Türüne Bağlı Olan Ağırlaştırıcı Neden	152
4.1.2. Suçun İşlendiği Yer Bakımından Öngörülen Ağırlaştırıcı Neden	153
4.1.2.1. Uyuşturucu Madde Satışının Aracın İçerisinde Gerçekleşmiş Olması.....	164
4.1.2.2. Narkotik Maddenin Okula İki Yüz Metreden Yakın Mesafe İçinde Açıkta Satılması.....	164
4.1.2.3. Suçun Cami Yakınında İşlenmesi	165
4.1.2.4. Mesafenin Mutad Ulaşımına Göre Belirlenmesi	165
4.1.2.5. Eylemin TCK'nin 188/3 Maddesi Kapsamında Olması ve Yasada Belirtilen Yerlerde İşlenmesi Koşulu.....	165
4.1.2.6. Keşif Yapılması ve Yürüme Mesafesine Göre Tespit Zorunluluğu	166
4.1.2.7. Taşıtın Bir Uyuşturucu Madde Satış Tezgâhı Olarak Kullanılması	166

4.1.2.8. Birden Fazla Kişiyi Birden Fazla Nitelikli Mahalde Narkotik Madde Satışı.....	167
4.1.3. Suçun Üç veya Daha Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi	168
4.1.3.1. Uyuşturucu Maddeyi Diğer Sanıklar Birlikte Satmak İçin Bulundurma.....	169
4.1.3.2. Failin Alıcı Konumundaki Kişileri Sanıklarla Buluşturarak Uyuşturucu Madde Temin Etmesini Sağlaması.....	169
4.1.3.3. Müşterek Faillerin 'Aynı Yönde' Hareket Etmeleri Zorunluluğu.....	170
4.1.3.4. Failler Arasında İrtibat Olmaması	170
4.1.3.5. Sanıklardan Birinin Beraat Etmesi	171
4.1.3.6. Ortak Bir İrade İle Hareket Etme ve Suçun İcrasında Doğrudan Doğruya Etkili Olan Hareketleri Gerçekleştirme Koşulu	171
4.1.3.7. Uyuşturucu Almak İsteyen Kişileri Satıcılara Yönlendirme.....	171
4.1.3.8. Diğer Sanıklarla İrtibatlı Olmadan Narkotik Maddeyi Sevk Etme.....	172
4.1.3.9. Narkotik Madde Satıcılarına Polisin Geldiğini Söyleyerek İkazda Bulunmak.....	172
4.1.3.10. Sanıkların Enaz Üç Kişi Olması Zorunluluğu	173
4.1.3.11. Kimlikleri Tespit Edilemeyen Şahıslarla Birlikte Suç İşleme.....	173
4.1.4. Suçun Bir Örgütün Faaliyeti Çerçevesinde İşlenmesi	173
4.1.4.1. Örgütün Varlığı İçin Aranan Şartlar.....	176
4.1.4.2. Uyuşturucu Ticareti Suçunun Örgüt Faaliyeti Çerçevesinde İşlenip İşlenmediği ve Gizli Soruşturmacı.....	177
4.1.4.3. Soyut Olarak Sanık Sayısının Üç Kişiden Fazla Olması.....	177
4.1.4.4. İletişimin Tespit Tutanakları ve Telefon Görüşmelerinin İçerikleri	178
4.1.4.5. "Suç İşleme İradelerinde Devamlılık" ve "Hiyerarşik İlişki"	178
4.1.4.6. Amaç Suçları Sürekli Biçimde İşleme Kararlılığının Mevcut Olup Olmadığının Araştırılması Zorunluluğu.....	179
4.1.5. Suçların Bazı Mesleki Faaliyet Gösterenler Tarafından İşlenmesi Hali	179

5. ÜRETİMİ İZNE, SATIŞI REÇETEYE BAĞLI UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE ETKİSİ DOĞURAN HER TÜRLÜ MADDELERİN İMAL, İTHAL, İHRAÇ VE TİCARETİ.....	181
5.1. Yeşil veya Kırmızı Reçeteye Tabi İlaçların Kullanılması.....	182
5.2. Yeşil Reçete İle Satılan Haplar	182
5.3. Yeşil Reçeteye Tâbi Tabletlerin Sanığın Üzerinde ve İşyerinde Ele Geçirilmesi.....	183
5.4. Ele Geçen Madde Konusunda Bilirkişi Raporu Alınma Zorunluluğu.....	183
5.5. Cezaevi İdaresi Tarafından Bir Hükümlüye Verilen Yeşil Reçeteye Tabi İlaçları Başka Hükümlülerin Kullanması	184
5.6. "Suboxone" İsimli Kırmızı Reçeteye Tabi İlaç.....	184
5.7. Tabletlerin Yasal Kısıtlılık Altında Bulunan Herhangi Bir Uyuşturucu Madde İçermemesi	185
5.8. Eczanede Çalışan Sanığın Reçeteye Tabi Hapları Satmaları İçin Diğer Sanıklara Vermesi.....	185
5.9. Sanığa Ait İdrar Tetkikinde Reçeteye Tabi İlaç Etken Maddesinin Çıkması.....	186
5.10. TCK'nin 188/6. Maddesi ve Zincirleme Suç.....	186
5.11. İlacın İçindeki Maddenin Türünün Önemli Olmaması ve Cezanın Türe Göre Artırılmaması.....	187
5.12. Cezaevine Yeşil Reçeteye Tabi İlaç Sokulması.....	187
6. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE ÜRETİMİNDE KULLANILAN VE İTHAL VEYA İMALİ İZNE BAĞLI MADDEYİ İTHAL, İMAL, SATIŞ, NAKİL, DEPOLAMA VE İHRAÇ ETME SUÇLARI.....	189
7. ESRAR ELDE ETME AMACIYLA KENEVİR EKİLMESİ.....	191
7.1. Kenevir Ekme Suçunun Konusu	192
7.2. Suç Tipinin Tespiti İle İlgili Sorun	192
7.3. Münhasıran Esrar Yapmak İçin Kenevir Ekilmesinin Yasak Olması	192
7.4. Kenevir Ekiminin İzne Tabi Tutulması.....	192
7.5. Kenevir Ekme Eyleminin Tanımı	192

7.6. Kenevir Bitkisinin Sökülmesi veya Koparılması İle Oluşabilecek Suçlar.....	193
7.7. Kenevir Bitkilerinin Hasat Edilmesi veya Kurutulmaya Bırakılması Hali	193
7.8. Suçun İspatı İle İlgili Delillerin Değerlendirilmesi İşleminin Önemi.....	194
7.8.1. Beyan Delili	194
7.8.2. Sanığın İkrarı	194
7.8.3. Vicdani Delil Sistemi ve Sanığın İkrarının Değerlendirilmesi.....	195
7.8.4. “Şüpheden Sanık Yararlanır” İlkesinin Gözetilmesi Zorunluluğu.....	196
7.9. Yargıtay Uygulaması	196

İKİNCİ BÖLÜM

TİCARETE YÖNELİK UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE SUÇLARININ GENEL HÜKÜMLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

8. UYUŞTURUCU TİCARETİ SUÇUNDA FAİLİN KASTINI BELİRLEME ÖLÇÜTLERİ	201
8.1. Genel Açıklamalar	201
8.2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Temin Etme veya Ticaretini Yapma Amaçlı Bulundurma Haline İlişkin Ölçütler.....	201
8.2.1. Sanığın Davranışları.....	202
8.2.2. Narkotik Maddenin Ele Geçirilme Biçimi, Ele Geçiriliş ve Bulundurma Şekilleri	202
8.2.3. Narkotik Maddenin Bulunduğu Yer ve Bulundurma Süresi.....	202
8.2.4. Sanığın Uyuşturucu Madde Kullanıp Kullanmadığı.....	202
8.2.5. Sanığın Sosyal ve Ekonomik Durumu ile Gelir Düzeyi	202
9. UYUŞTURUCU SUÇLARINDA YILLIK KULLANIM MİKTARI ÖLÇÜTÜ İLE KASTIN BELİRLENMESİ.....	205
9.1. Genel Açıklamalar	205
9.2. Yargıtay Uygulaması	205
9.2.1. Yargıtay’ın Kabul Ettiği Ölçütler	206

9.3. Narkotik Madde Türüne ve Miktarına Göre Failin Kastının Yorumlanması	210
9.3.1. Esrar ve Hint Keneviri	210
Esrarın Miktar, Yakalanma Şekli ve Delil Durumuna Göre Değerlendirilmesine İlişkin Tablo.....	211
Esrar-Ele Geçme ve Delile Göre Değerlendirme Tablosu	211
9.3.2. Eroin ve Kokain	218
Eroin-Miktara ve Delile Göre Değerlendirme Tablosu.....	219
Kokain.....	221
Kokain-Miktara ve Delile Göre Değerlendirme Tablosu.....	221
9.3.3. Sentetik Haplar.....	224
Sentetik Hap-Miktara ve Delile Göre Değerlendirme Tablosu.....	225
9.3.4. Metamfetamin	228
9.3.5. Sentetik Kannabinoid.....	229
Sentetik Kannabinoid-Ele Geçme ve Delile Göre Değerlendirme Tablosu.....	229
9.3.6. Günlük Kullanım Miktarı.....	231
9.3.7. Birden Fazla Çeşit Uyuşturucu Madde Ele Geçmesi	231
9.4. Sonuç Değerlendirme.....	232
10. TEŞEBBÜS	234
10.1. Teşebbüs Kavramının Tanımı	234
10.2. Teşebbüsün Şartları.....	234
10.3. Teşebbüsün Aşamaları	234
10.4. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçlarına Teşebbüs	236
10.5. Yargıtay Uygulaması	236
10.5.1. Narkotik Maddeyi Teslim Alamadan Yakalanma	236
10.5.2. Uyuşturucu Madde Satın Almaya Teşebbüs	237
10.5.3. İhraca Teşebbüs.....	237
10.5.4. İthal Suçunda Teşebbüs.....	238
10.5.5. Kullanmak İçin Uyuşturucu Madde Satın Almaya Teşebbüs.....	238
10.6. Teşebbüste Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	238

11. İŞLENEMEZ SUÇ	239
11.1. Genel Açıklamalar	239
11.2. Olayda Ele Geçen Maddenin Uyuşturucu Madde Niteliğinde Olmaması	240
11.2.1. Konuya İlişkin Emsal Yargıtay Kararları.....	240
11.3. Uyuşturucu Ticareti Suçlarında Ele Geçen Maddenin Miktar İtibariyle Ticaret Suçunun Oluşumuna Vücut Vermemesi	241
11.3.1. Konuya İlişkin Emsal Yargıtay Kararları Şunlardır	242
11.4. Uyuşturucu Madde Kullanma Suçlarında, Kullanıcı Konumundaki Failin Uyuşturucu Madde Almasının Zaten Mümkün Olmadığı Durumlar	244
11.4.1. Konuya İlişkin Emsal Yargıtay Kararları.....	245
12. İÇTİMA.....	248
12.1. Genel Açıklamalar	248
12.2. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçları Açısından İçtima Hükümleri	248
12.3. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Hem Ticari Hem de Kullanma Amaçlı Bulundurulması	250
12.4. Ceza İnfaz Kurumunda Bulunan Hükümlüye Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Getirmek veya Satmak	250
12.5. Ceza İnfaz Kurumunda Uyuşturucu Madde Bulundurmak veya Kullanmak	251
12.6. Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddenin Çalınması	253
12.7. Cezaevine Uyuşturucu Madde Sokmak ve Temin Etmek	253
12.8. Sınır Kapısı Olan Yerlerde Gümrük Görevlilerine Beyanda Bulunduktan Sonra Ülke Sınırı Geçilmeden Narkotik Maddenin Yakalanması	254
13. ZİNCİRLEME SUÇ.....	256
13.1. Genel Açıklamalar	256
13.2. Uyuşturucu Ticareti Suçundaki Eylem Çeşitliliği.....	256
13.3. Suçların İçtimalı	257
13.4. Zincirleme Suç Kavramı	258
13.4.1. Genel Açıklamalar.....	258
13.4.2. Zincirleme Suçun Koşulları.....	258

13.4.3. Suçların Aynı Yerde İşlenmeleri	259
13.4.4. Aynı Suç İşleme Kararının Varlığının Değerlendirilmesi	259
13.4.5. Suçlar Arasındaki Süre	259
13.4.6. Hukuki veya Fiili Kesintiler	260
13.5. Uyuşturucu Ticareti Suçunda Zincirleme Suç Hükümlerinin Uygulanmasına Yönelik İlkeler	261
13.5.1. Genel Açıklamalar	261
13.5.2. Yargıtay Uygulaması	264
13.5.2.1. Gizli Soruşturmacının Aynı Kişiden Birden Fazla Narkotik Madde Satın Alması	264
13.5.2.2. Narkotik Maddenin Ele Geçirilmesi Şartı	265
13.5.2.3. Kısa Zaman Diliminde Birden Fazla Kez Aynı Suçun İşlenmesi	265
13.5.2.4. Uyuşturucu Maddelerin Aynı Bütünün Parçaları Olması	266
14. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE SUÇLARINDA İŞTİRAK	267
14.1. Genel Açıklamalar	267
14.2. İştirakin Şartları	268
14.3. Müşterek Faillik	269
14.4. Dolaylı Faillik	270
14.5. Azmettirme	271
14.6. Yardım Etme	271
14.7. Bağlılık Kuralı	272
14.8. Yargıtay Uygulaması	273
14.8.1. TCK'nin 37. Maddesi Anlamında İştirak	273
14.8.1.1. Evine Bırakılan Eşyanın Esrar Olduğunu Bilme	273
14.8.1.2. Ele Geçen Uyuşturucu Maddeyi Üzerinde Bulundurma	274
14.8.1.3. Narkotik Maddenin Nakline Katılma	274
14.8.1.4. Alıcı ve Satıcı Arasında İrtibat Sağlama ve Alışveriş Sırasında Yanlarında Bulunma	274
14.8.1.5. Uyuşturucu Maddeyi Sanıktan Alıp Tarttırarak Tekrar Sanığa Götürme	274
14.8.1.6. Sanıkların Birlikte Kolluk Görevlilerine Narkotik Madde Satması	275

14.8.1.7. Bir Kişiden Aldığı Narkotik Maddeyi Bir Başka Kişiye Verme	275
14.8.1.8. İki Failin Oto ile Narkotik Madde Nakleddenen Yakalanmaları.....	275
14.8.1.9. Yol Durumu ve Trafik Uygulama Noktaları Hakkında Bilgi Verme	275
14.8.1.10. Sanıkların Öncü Artçı Araç Şeklinde Seyrettiklerinin Tespitine Dair Olay Tutanağı	276
14.8.2. Yardım Etme	276
14.8.2.1. Uyuşturucu Kullanıcısını Bir Şahsa Götürüp Uyuşturucu Madde Temin Etmesini Sağlama	276
14.8.2.2. Alıcı İle Satıcıyı Buluşturmak	276
15. GÖNÜLLÜ VAZGEÇME	277
15.1. Genel Açıklamalar	277
15.2. İştirak Hâlinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme	278
15.3. Gönüllü Vazgeçme İle Teşebbüs Arasındaki Farklar	279
15.3.1. Gönüllü Vazgeçmenin Hukuki Niteliği.....	280
15.3.2. Suça Teşebbüs Kavramının Tanımı.....	280
15.3.3. Gönüllü Vazgeçme İle Teşebbüs Arasındaki Fark	280
15.4. Öğretideki Görüşler	281
15.5. Yargıtay Uygulaması	282
15.6. Sonuç Değerlendirme.....	284
15.7. Uyuşturucu Suçlarında Gönüllü Vazgeçme İle İlgili Yargıtay Kararları.....	285
15.7.1. Uyuşturucu Madde Satın Alma Eyleminden Sanığın Kendi İradesi İle Vazgeçmesi	285
15.7.2. Suç İşleme İradesine Devam Eden Sanık Hakkında Gönüllü Vazgeçme Hükümlerinin Uygulanamaması.....	286
16. YAŞ KÜÇÜKLÜĞÜ.....	287
16.1. Genel Açıklamalar	287
16.2. 12 Yaşından Küçük Çocuklar	287
16.3. 12-15 Yaş Grubunda Yer Alan Çocuklar.....	288
16.4. 15-18 Yaş Grubunda Yer Alan Çocuklar.....	290
16.5. Çocuk Deyimi	290

16.6. Çocukların Suça Azmettirilmesi	291
16.7. Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirlerinin Yasada Açıkça Gösterilmesi	291
16.8. Dava Zamanaşımı	292
16.9. Ceza Zamanaşımı	293
16.10. Çocuklara Karşı Üstsoy veya Bunlar Üzerinde Hüküm ve Nüfuzu Olan Kimseler Tarafından İşlenen Suçlarda Dava Zamanaşımı	293
16.11. Müdafî Görevlendirilme Zorunluluğu	293
16.12. Duruşma Düzeninin Sağlanması ve Disiplin Hapsi Yasağı	293
16.13. Uzlaşma	293
16.14. Duruşmanın Kapalı Olması	294
16.15. Sanığın Yaşının Tespiti	294
16.16. Yaş Küçüklüğü Nedeniyle Kusurun Bulunmaması	294
16.17. Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbiri	294
16.18. Çocuğun Akıl Hastası Olması	295
16.19. Tedbir Kararlarında Usûl	295
16.20. Tedbir Kararlarına Karşı Kanun Yolu	296
16.21. Soruşturma	296
16.22. Sosyal Çalışma Görevlisinin Bulundurulabilmesi	296
16.23. Çocuk Hakkında Koruyucu ve Destekleyici Tedbirlerin Uygulanması	296
16.24. Çocuğun Gözaltında Tutulması	296
16.25. İştirak Hâlinde İşlenen Suçlar	296
16.25.1. Yetişkinlerden Ayrı Soruşturma Yürütülmesi Zorunluluğu	296
16.25.2. Bekletici Mesele Yapma İmkânı	297
16.25.3. Dava Dosyalarının Birleştirilmesi	297
16.27. Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi	297
16.28. Adli Kontrol	298
16.29. Tutuklama Yasağı	298
16.30. Duruşma	298
16.31. Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması	298
16.32. Yargıtay Uygulaması	298

17. AKIL HASTALIĞI	301
17.1. Akıl Hastalığının Kusur Yeteneğini Etkileyen Sebeplerden Birisi Olması.....	301
17.2. İşlediği Fiille İlgili Olarak Davranışlarını Yönlendirme Yeteneği Azalmış Olan Kişi.....	302
17.3. Gözlem Altında Tutma ve Usulünce Sağlık Kurulu Raporu Alınması Zorunluluğu.....	303
17.4. Müdafî Zorunluluğu.....	303
18. SAĞIR VE DİLSİZLİK	304
18.1. Genel Açıklamalar.....	304
18.2. 15 Yaşını Tamamlamamış Sağır ve Dilsiz Çocuklar.....	304
18.3. 15 Yaşını Doldurmuş Olup da 18 Yaşını Doldurmamış Olan Sağır ve Dilsizler.....	304
18.4. 18 Yaşını Doldurmuş Olup da 21 Yaşını Doldurmayan Sağır ve Dilsizler.....	304
18.5. 21 Yaşını Doldurmuş Olan Sağır ve Dilsizler.....	305
18.6. 15 Yaşını Doldurmuş Ancak 18 Yaşını Doldurmamış Sağır ve Dilsizler.....	305
18.7. Zamanaşımı Süresi.....	306
18.8. Tekerrür Hükümleri Uygulaması Örneği.....	306
19. GEÇİCİ NEDENLER, ALKOL VEYA UYUŞTURUCU MADDE ETKİSİNDE OLMA	307
19.1. Kişinin Bilmeden İradesini Etkileyen Bir Maddenin Etkisine Girmiş Olması Hali.....	307
19.2. Annenin Uyku Halinde Bebeğin Ölümüne Neden Olması.....	307
19.3. Kişinin Hipnotize Edilmesi.....	307
19.4. Yanılarak Alkol veya Uyuşturucu Madde Alma.....	307
19.5. Sistemik Hastalıkların Etkisi.....	308
19.6. İsteyerek Alkol ya da Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanma.....	308
20. BELLİ HAKLARI KULLANMAKTAN YOKSUN BIRAKILMA	309
20.1. Genel Açıklamalar.....	310

20.2. Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma Kararlarının İnfazı	311
20.2.1. Tanım	311
20.2.2. Belli Hak ve Yetkinin Kullanılmasının ya da Belli Bir Meslek veya Sanatın İcrasının Yasaklanması İle Sürücü Belgesinin Geri Alınmasına İlişkin Kararlar	311
20.2.3. Hükümlüye Tebligat.....	312
20.2.4. Üç Ayda Bir İlgili Kamu Kurumu İle Meslek Kuruluşlarına Yazı Yazılarak Bilgi İstenmesi.....	312
20.2.5. Belli Hak ve Yetkinin Kullanılmasının ya da Belli Bir Meslek veya Sanatın İcrasının Yasaklanması İle Sürücü Belgesinin Geri Alınmasına İlişkin Kararların Yerine Getirilmesi Görevi.....	312
20.2.6. Hak ve Yetkinin Kullanılmasının ya da Meslek veya Sanatın İcrasının Yasaklanmasına ya da Sürücü Belgesinin Geri Alınmasına İlişkin Kararların İnfaza Başlama Zamanı	312
20.2.7. İnfazın Tamamlanması.....	312
20.2.8. İlgili Kurum ve Kuruluşa Bildirimde Bulunulması.....	313
20.2.9. Adli Sicil Kanunu Açısından.....	313
20.2.10. Adli Sicile Kaydedilecek Hak Yoksunluğu Kararları ve Veriler.....	313
20.2.11. Hak Yoksunluğu Kararlarının Adli Sicilden Silinmesi	313
20.2.12. Arşiv Kaydına Alınma İşlemleri	313
20.2.13. Hak Yoksunluklarının Sınırlı Olarak Sayma Yoluyla Belirlenmesi.....	314
20.3. Görev Gereği Gözetilmesi ve Uygulanması	314
20.4. Anayasa Mahkemesinin TCK Madde 53 İle İlgili İptal Kararlarının Resen Gözetilmesi	314
20.5. Hak Yoksunluklarının Süre İle Sınırlı Olması.....	315
20.6. Velayet Hakkından, Vesayet veya Kayımlığa Ait Bir Hizmette Bulunmaktan Yasaklanma.....	315
20.7. Hak ve Yetkilerden Birinin Kötüye Kullanılması Suretiyle İşlenen Suçlar.....	316
20.8. Kararda Gösterilmemiş Olması Hali.....	316

20.9. Hak Yoksunluğunun, Mahkûmiyetin Kesinleşmesiyle Başlaması.....	316
20.10. Teknolojik İmkânlardan Yararlanılması Suretiyle İnfazı	317
20.11. İnfazın Başlama ve Bitme Zamanı.....	317
20.12. İnfazda Yetkili Başsavcılık.....	318
20.13. İlamın İnfazı İçin Kişilerin Nüfus Kaydına Şerh Düşülmesi ve İlgili Kurum ve Kuruluşlara Bildirim Yapılması	318
20.14. UYAP Bilişim Sisteminin KİHBİ Bilgi Sistemi İle Entegrasyonu İle Takip ve İnfaz.....	318
20.15. Hak Yoksunluğuna İlişkin İlamlar ve UYAP Bilişim Sisteminin KİHBİ Bilgi Sistemi İle Entegrasyonu	319
20.16. Yargıtay Uygulaması	319
21. EŞYA MÜSADERESİ.....	321
21.1. Genel Açıklamalar	321
21.2. 7445 Sayılı Yasa ve 2313 Sayılı Kanun Hükümleri Açısından Müsadere uygulaması	323
21.2.1. Uyuşturucu Maddelerin Kesin Olarak Raporları Alındıktan Sonra Müsadere Talebi.....	324
21.2.2. Müsaderesine Karar Verilen Narkotik Maddenin Mahalli Mülki Amirliğe Teslim Edilmesi	324
21.2.3. Örnek Olarak Alınan Uyuşturucu Maddelerin Müsaderesi	324
21.3. Yargıtay Uygulaması	324
22. KAZANÇ MÜSADERESİ	326
22.1. Genel Açıklamalar	326
22.2. Yargıtay Uygulaması	327
23. ÇOCUKLARA ÖZGÜ GÜVENLİK TEDBİRLERİ	330
23.1. Genel Açıklamalar	330
23.2. Yargıtay Uygulaması	333
24. SUÇTA TEKERRÜR VE ÖZEL TEHLİKELİ SUÇLULAR.....	335
24.1. Tekerrür İle İlgili Genel Açıklamalar	335
24.2. Tekerrürün Şartları	337
24.3. Kesinleşmiş Bir Ceza Mahkûmiyetinin Bulunması	337
24.3.1. Kişinin Bir Suç İşlemi Olması	337

24.3.2. Failin Cezaya Mahkûm Edilmiş Olması.....	337
24.3.3. Hükmedilen Ceza Mahkûmiyeti Kesinleşmiş Olmalı	338
24.3.3.1. Kesinleşmiş Ceza Mahkûmiyetinin Sonradan Ortadan Kalkmamış Olması.....	338
24.3.3.1.1. Cezanın Ertelenmesi Halinde	338
24.3.3.1.2. Af Hali.....	339
24.3.3.1.3. Zamanaşımı	339
24.3.3.1.4. Şikâyetten Vazgeçme Halinde.....	340
24.3.3.1.5. Ön Ödeme	340
24.3.3.1.6. Fiilin Suç Olmaktan Çıkarılması Halinde	340
24.3.3.1.7. Koşullu Salıverme	341
24.4. Yeni Bir Suçun İşlenmiş Olması.....	341
24.4.1. İşlenen Fiil Suç Olmalı.....	342
24.4.2. Suç, Önceki Suçtan Dolayı Verilen Ceza Mahkûmiyeti Kesinleştikten Sonra İşlenmiş Olmalı	342
24.4.3. Suç, Tamamen İşlenmiş Olabileceği Gibi Teşebbüs Aşamasında da Kalmış Olabilir.....	342
24.4.4. Suç, Önceki Suçla Aynı Türden Olabileceği Gibi Farklı Türden de Olabilir	342
24.5. İkinci Suçun Belirli Bir Sürede İşlenmiş Olması	343
24.5.1. Sürenin Başlangıcı.....	343
24.5.2. Sürenin Uzunluğu.....	343
24.6. Tekerrür Hükümlerinin Uygulanamayacağı Haller	344
24.7. Tekerrürün Sonuçları	346
24.8. Tekerrür İle İlgili Yargıtay Uygulaması	349
24.9. Konuya İlişkin Yargıtay Kararları	350
24.10. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Suçlarında Tekerrür Uygulaması	351
24.10.1. TCK'nin 191. Maddesindeki Değişikliklerin Dikkate Alınması Zorunluluğu	352
24.10.2. Tekerrüre Esas Suçun Uzlaşma Kapsamına Alınması.....	352

25. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE SUÇLARINDA ETKİN PİŞMANLIK UYGULAMASI	353
25.1. Resmi Makamlar Tarafından Haber Alınmadan Önce Etkin Pişmanlıkta Bulunma Hali.....	353
25.1.1. Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçlarında Etkin Pişmanlık	353
25.1.2. Kullanmak İçin Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Satın Alan, Kabul Eden veya Bulunduran Kişinin Etkin Pişmanlıkta Bulunması.....	354
25.2. Resmi Makamlar Tarafından Haber Alındıktan Sonra Etkin Pişmanlıkta Bulunma Hali	355
25.3. Uyuşturucu Kullanma Suçunda Kişinin Soruşturma Başlamadan Tedavi İçin Sağlık Kuruluna Başvurması Hali.....	356
25.4. Yargıtay Uygulaması	358
25.4.1. Suçlar Haber Alındıktan Sonra Gönüllü Olarak, Suçun Meydana Çıkmasına ve Fail veya Diğer Suç Ortaklarının Yakalanmasına Hizmet ve Yardım Etme	358
25.4.1.1. Koşulları	359
25.4.1.2. Suç Ortakları Kavramı.....	359
25.4.1.3. Yakalanma Kavramı	359
25.4.1.4. Hizmet ve Yardımın Sonuca Etkili ve Yararlı Olması Şartı.....	360
25.4.1.5. Bilmediği Kişiden Aldığını Söyleme veya Hayali Kişi İsimleri Verme	360
25.4.1.6. Failin Bildirdiği Kişinin Yakalanması veya Yakalanmaması Halleri	360
25.4.1.7. Satış İçin Hazırlanmış Anlaşılmayan Maddeyi Satmak İçin Bulundurduğunu Bildirme.....	361
25.4.1.8. Failin Etkili Olmayan İkrarı.....	361
25.4.1.9. Zincirleme Suçlarda, Zincire Dâhil Tüm Suçlar Yönünden TCK'nın 192/3. Maddesinin Uygulanma Şartlarının Olması.....	361
25.4.1.10. Failin Üzerinde Ele Geçen Narkotik Maddeyi Kimden Aldığını Söylemesi.....	362
25.4.1.11. Verilen Bilginin Yeterli Olmasa da Bazı İpuçları Sayesinde Diğer Suç Failinin Tespiti.....	362

25.4.1.12. Failin Uyuşturucu Maddeyi Aldığı ve Verdiği Kişileri Söylemesi.....	362
25.4.1.13. Üzerinde Narkotik Madde Yakalanan Failin, Narkotik Maddeyi Aldığı Kişiye Ait Telefon Numarasını Bildirmesi.....	363
26. SINIR DIŞI EDİLME	364
26.1. Yabancıların Türkiye'yi Terke Davet veya Sınır Dışı Edilmeleri Halleri	364
26.2. Karar Almaya Yetkili Makamlar	364
26.3. Sınır Dışı Edilenlerin Durumu	364
26.4. Türkiye'yi Terkedemeyenler	365
27. TÜZEL KİŞİLER HAKKINDA GÜVENLİK TEDBİRLERİ.....	366
27.1. Genel Açıklamalar	366
27.2. Yargıtay Uygulaması	367
28. CEZANIN BELİRLENMESİ.....	368
28.1. Genel Açıklamalar	369
28.2. Yargıtay Uygulaması	370
28.3. Temel Cezanın Belirlenmesine Dair Kurallar (TCK m.61/1).....	371
28.3.1. Temel Cezanın Belirlenmesinde Dikkate Alınacak Unsurlar	371
28.3.2. Orantılılık İlkesi	372
28.3.3. Cezanın Bireyselleştirilmesi	372
28.3.4. Gerekçe Belirtme Zorunluluğu.....	372
28.3.5. Eylemin Haksızlık İçeriğiyle ve Dosya Kapsamıyla Uyumlu Bir Ceza Belirleme Zorunluluğu	372
28.3.6. TCK 61/1 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	373
28.3.7. TCK 61/2 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	375
28.3.8. TCK 61/3 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	376
28.3.9. TCK 61/4 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	377
28.3.10. TCK 61/5 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	380
28.3.11. TCK 61/6 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	381
28.3.12. TCK 61/7 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	384
28.3.13. TCK 61/8 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	384

28.3.14. TCK 61/9 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	386
28.3.15. TCK 61/10 Maddesine İlişkin Emsal Kararlar	387
28.4. Uyuşturucu Miktarına Göre Ceza Tayini Tablosu	387
6545 sayılı Kanunla getirilen değişiklikler öncesinde esrar, eroin ve kokain maddelerinin miktarına göre temel cezanın belirlenmesine ilişkin tablo	387
Cezanın alt sınırdan fazla uzaklaşarak belirlenmesine ilişkin örnek olay tablosu	390
29. TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİ.....	392
29.1. Takdiri İndirim Nedenlerinin Kanunda Sayılanlarla Sınırlı Olmaması	393
29.2. Takdir Yetkisinin Yargılamayı Yapan Hâkime Ait Olması.....	393
29.3. Takdiri İndirimin Uygulanmasına veya Uygulanmamasına İlişkin Kararların Gerekçeli Olma Zorunluluğu	394
29.4. Yasal ve Yeterli Olmayan Gerekçe Örnekleri	394
Yasal ve Yeterli Olmayan Gerekçe Örnekleri Tablosu	395
30. MAHSUP	397
30.1. Cezaların İnfazında Mahsup Uygulaması	397
30.2. Hapis Cezasından Mahsup	397
30.3. Adli Para Cezasından Mahsup (Bir Gün 100 TL Sayılır)	397
30.4. Yasal Düzenleme İle Getirilen Esaslar	397
30.5. Mahsup Kavramının Hukuki Niteliği	398
30.6. Mahsubun Koşulları	398
30.7. Mahsuba Konu Olabilecek Özgürlüğü Kısıtlayan Haller	399
30.8. Adli Kontrol ve Mahsup İlişkisi.....	399
30.9. Yabancı Ülkede Gözaltında, Gözlem Altında, Tutuklulukta veya Hükümlülükte Geçen Süre.....	399
30.10. Yargıtay Uygulaması	400
30.10.1. Tutuklama, Yakalama veya Gözaltında Kalınan Suç Sebebiyle Verilen Hükmün Kesinleşmesi	401
30.10.2. Tutuklulukta Geçen Sürenin İnfaz Edilen Cezadan Mahsup Edilmesi İlkesi.....	402
30.10.3. Beraat Edilen Suçtan Tutuklu (Yakalama, Gözaltı) Kalınan Süre	404

30.10.4. İnfaz Kanunu Hükümlerine Göre Cezaların Toplanması Gerektiği Haller.....	405
30.10.5. Uyarılama Yargılaması ve Daha Az Ceza Verilmesi Gereken Haller	405
30.10.6. Mahsup Edilmesi İstenen Kararın Kesinleşmesinden Önce İşlenmiş Bir Suçun Bulunması Hali.....	407
31. YARGILAMA GİDERLERİ.....	408
31.1. Genel Açıklamalar	408
31.2. Yargılama Giderleri İle İlgili Olarak Uyulması Gereken Kurallar	409
31.2.1. Kimlere Yükletilmesi Gerektiğinin Kesinlikle Kararda Gösterilmesi Zorunluluğu	409
31.2.2. Ödenmesi Gereken Para Miktarının Yargıç Tarafından Belirlenme Zorunluluğu	409
31.2.3. Vekâlet Ücretinin Yasa Yolu Başvurusunda Dile Getirilmemesi.....	409
31.2.4. Hükümde Yargılama Giderlerinden Olan Vekâlet Ücretine Hükmolunmaması	410
31.2.5. Yerine Getirilme Şekli	410
31.2.6. Yargılama Giderinin Terkin Edilmesi Gereken Tutarlardan Az Olması.....	410
31.2.7. Bazı Giderlerin Yargılama Gideri Sayılmaması	411
31.3. Sanığın Yükümlülüğü	412
31.4. HAGB ve Erteleme Kararları.....	412
31.5. Araştırma Sonucunun Sanık Lehine Ortaya Çıkmış Olması.....	413
31.6. Hüküm Kesinleşmeden Sanığın Ölmesi	413
31.7. Sanığın İki Suçtan Yargılaması Halinde Vekâlet Ücreti.....	413
31.8. Güvenlik Tedbirlerine Hükmedilmesi Halinde Yargılama Giderlerinin Durumu.....	414
31.9. Sanık Hakkında Aynı Olay Nedeniyle İkinci Kez Dava Açılması Hali	414
31.10. Talebi Üzerine Müştekiye Baro Tarafından Tayin Edilen Vekile Ödenen Vekâlet Ücreti	415
31.11. Bağlantılı Davalarda Giderler	415
31.12. İştirak Halinde İşlenmiş Suçlarda Yargılama Giderleri.....	415

31.13. Neden Olunan Yargılama Giderlerinin Ayrı Ayrı Ortak Yapılan Giderlerin Payları Oranında Alınması Zorunluluğu.....	416
31.14. Beraat veya Ceza Verilmesine Yer Olmadığı Kararı Verilmesi Halinde Gider	416
31.15. İstinaf Yasa Yolu İncelemesi Sırasında Vekâlet Ücretinin Durumu	418
31.16. İkinci Kez Dava Açılması Halinde Vekâlet Ücretinin Durumu	418
31.17. Sanığın Bir Suçtan Beraat Etmesi, Diğer Suçtan İse Mahkûm Olması Halinde Vekalet Ücreti.....	418
31.18. Karşılıklı Hakaret Hallerinde Gider	419
31.19. Suç Uydurma ve İftira Gibi Hallerde Gider.....	419
31.20. Delil Yetersizliğinden Beraat Kararı Verilmesi	420
31.21. Kanun Yollarına Başvuru Sonucunda Gider.....	420
31.21.1. Kanun Yolu Başvurusunun Geri Alınması veya Reddedilmesi	420
31.21.2. Kanun Yoluna Cumhuriyet Savcısının Başvurması	420
31.21.3. Kısmen Kabul Hali.....	421
31.21.4. Yargılamanın Yenilenmesi İsteminden İleri Gelen Giderler.....	421
31.21.5. Eski Hale Getirme İsteminden Doğan Giderler.....	421
31.21.6. Dosyanın Yargıtay'a Gidiş Dönüş Masrafları.....	422
32. AVUKATLIK ÜCRETİ.....	423

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TİCARETE YÖNELİK UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE SUÇLARINDA HUKUKA AYKIRI DELİLLER VE DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

33. HUKUKA AYKIRI DELİLLERİN DİĞER DELİLLERE ETKİSİ.....	425
33.1. Genel Açıklamalar	425
33.2. Zehirli Ağacın Meyvesi Zehirli Olur İlkesi	426
33.3. Yargıtay Uygulaması	428
33.3.1. Hukuka Aykırı Arama	428

33.3.2. Hukuka Aykırı Arama Sonucu Ele Geçen Eşyalar ve Sanık İkrarının Hükme Esas Alınmaması	429
33.3.3. Arama Sırasında O Yer İhtiyar Heyetinden veya Komşulardan İki Kişinin Hazır Bulundurulmaması.....	430
33.3.4. Suçun Topluma Verdiği Zarar İle Devlet Görevlilerinin Sanığa Ait Hakları İhlal Etmelerinden Doğan Kişisel ve Toplumsal Zarar Karşılaştırılması.....	431
33.3.5. Suçüstü Hali ve Kaba Üst Araması	432
33.3.6. Görevlilerin Kimliklerini Gizleyerek Alıcı Rolüne Girmeleri	433
34. ARAMA İŞLEMLERİ VE GECİKMESİNDE SAKINCA BULUNAN HÂL KAVRAMI.....	434
34.1. Genel Açıklamalar	434
34.2. Arama ve El koymanın Anayasal Esasları	434
34.3. Adli Arama.....	436
34.3.1 Arama Kavramı	436
34.3.2. Üzerinde Arama İşlemi Yapılabilecek Unsurlar	436
34.3.3. Kişilerin Üzerlerinin Aranmasının Sınırı	437
34.3.4. Arama İle İlgili Hüküm İçeren Yasal Düzenlemeler.....	437
34.3.5. Arama İşleminin Türleri.....	438
34.3.6. Adli Aramaya İlişkin Temel Yasal Düzenlemeler	438
34.3.7. Şüpheli veya Sanıkla İlgili Arama.....	438
34.3.8. Arama Kararı.....	439
34.3.9. Konutta, İşyerinde ve Kamuya Açık Olmayan Kapalı Alanlarda Arama	439
34.3.10. Cumhuriyet Savcısına Ulaşılamayan Hâller.....	440
34.3.11. Arama Talep, Karar veya Emrinde Bulunması Gereken Bilgiler.....	441
34.3.12. Arama Kararında Gösterilmesi Gereken Hususlar	441
34.3.13. Arama Tutanağı.....	442
34.3.14. Arama Sırasında Hazır Bulundurulacak Kişiler	442
34.3.15. Tesadüfen Elde Edilen Delil.....	442
34.3.16. Adli Arama Kavramının Tanımı	442

34.3.17. Arama İşleminin Yapılabilmesinin Ön Şartları.....	442
34.3.17.1. Gecikmede Sakınca veya Tehlike Bulunması.....	443
34.3.17.2. Görünüşte Haklılık.....	443
34.3.17.3. Ölçülülük Şartı.....	443
34.3.18. Arama İşleminin Zamanı.....	444
34.3.19. Makul Şüphe	444
34.3.20. Makul Şüphenin Belirlenmesinde Dikkate Alınacak Hususlar.....	445
34.3.21. Arama Konusunda Karar Verecek Makama İletilecek Raporda Bulunması Gereken Unsurlar	446
34.3.22. Diğer Kişilerin Aranması	446
34.3.23. Arama Karar veya Emrinde Bulunması Gereken Unsurlar.....	447
34.4. Gecikmesinde Sakınca Bulunan Hâl Kavramı.....	447
34.4.1. Adli Arama Açısından.....	447
34.4.2. Önleme Aramaları Açısından.....	447
34.4.3. Öğretideki Görüşler.....	448
34.5. Yargıtay Uygulaması	449
34.5.1. Cumhuriyet Savcısının Verdiği Yazılı Arama Emrinin Görünüşte Haklılık ve Ölçülülük İlkelerine Uygun Olması.....	449
34.5.2. Önleme Araması Sırasında Savcılıktan Arama Kararı Talep Edilmesi	450
34.5.3. Gecikmesinde Sakınca Bulunan Hallerin Neler Olduğunun Açıkça Gösterilmemesi	451
34.5.4. Sanığa Ait İkamette Gece Vakti Yetkili Makamın Kararı Olmadan Arama Yapılması.....	451
34.5.5. Arama Kararı veya Emri Olmadan Yapılan Arama Sonucu Ele Geçen Delilin Hükme Esas Alınmaması.....	452
34.5.6. Mesai Saatleri İçerisinde Gecikmesinde Sakınca Bulunan Halin Nedeni Belirtilmeksizin Savcı Tarafından Verilmiş Arama Kararının Usulüne Uygun Olmaması	452
34.5.7. Vergi Suçlarında Arama.....	453
35. KABA ÜST ARAMASI.....	454
35.1. Genel Açıklamalar	454
35.2. Kişilerin Kaba Üst Aramasının Yapılabilmesi.....	454

35.3. Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği	455
35.4. Suçun İşlendiği Bilgisi Üzerine Yapılan Soruşturma İşlemleri Sırasında Kişilerin Kaba Üst Aramasını Yapabilmesi	457
35.5. Yargıtay Uygulaması	457
35.5.1. Üst Araması Yapılacağı Sırada Üzerinde Bulunan Uyuşturucu Maddeyi Teslim Eden Sanığın Eyleminin Etkin Pişmanlık Oluşturmaması	461
35.5.2. Suç Eşyasının Sanığın İç Çamaşırının İçinde Ele Geçirilmiş Olması	461
35.6. Sonuç Değerlendirme	462
36. SANIĞIN İKRARININ DELİL OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN ESASLAR	464
36.1. Genel Açıklamalar	464
36.2. Sanığın İkrarı Kavramının Tanımı	464
36.3. Sanığın İkrarının Sağladığı Kolaylıklar	464
36.4. Sanığın İkrarının Delil Olarak Değerlendirilmesinde Gözetilecek İlkeler	465
36.4.1. Vicdani Delil Sistemi	465
36.4.2. Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi	465
36.4.2.1. Kavram Tanımı	465
36.4.2.2. “Şüpheden Sanık Yararlanır” İlkesinin Gözetilmesi Zorunluluğu	466
36.4.2.3. “Şüpheden Sanık Yararlanır” İlkesinin Uygulanabileceği Haller	466
36.5. Sanık İkrarının Delil Olarak Hükme Esas Alınma Ölçütleri	467
36.6. Yargıtay Uygulaması	467
36.6.1. Sanığın İkrarının Hükme Esas Alınması ve İkrarın Dosyadaki Mevcut Deliller İle Örtüşmesi Hali	468
36.6.2. Sanığın İkrarının Hükme Esas Alınmaması ve İkrarın Dosyadaki Mevcut Deliller İle Örtüşmemesi Hali	469
37. GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ	471
37.1. Genel Açıklamalar	471
37.2. Yargıtay Uygulaması	473
37.2.1. Sanıkların Atılı Suçlamayı ve Fiziki Takip Tutanaklarının İçeriklerini Kabul Etmediklerini Savunmaları	476

37.2.2. Gizli Soruşturmacıların Kolluk Görevlisi Olması	476
37.2.3. Kararın Verildiği Tarihteki Mevzuatın Gözetilmesi	477
37.2.4. Gizli Soruşturmacının Sanıktan Birden Fazla Kez Uyuşturucu Madde Alması	477
37.2.5. Cumhuriyet Savcısı Tarafından Adli Kolluk Görevlisinin Gizli Soruşturmacı Olarak Görevlendirilmesi	478
37.2.6. Cumhuriyet Savcısının Acele Hâl Sebebiyle Sözlü Olarak Verdiği Emirleri Yazılı Olarak Bildirmemesi.....	480
37.2.7. Sanığın İsmine Geçmediği Dosyada Gizli Soruşturmacı Görevlendirilmesi	481
37.2.8. Görevlilerin Kışkırtıcı Ajan Sayılabilecek Şekilde Faili Suç İşlemeye Teşvik Ettiği Haller	481
37.2.9. Gizli Soruşturma Yapan Adli Kolluk Görevlisinin Suça Teşvik Etmeden veya Azmettirmeden Delil Elde Etme Zorunluluğu.....	482
37.2.10. Gizli Soruşturma Yapan Adli Kolluk Görevlisi Yöntemi ve AİHM Kararları	483
38. TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME	486
38.1. Yargıtay Uygulaması	488
38.1.1. Teknik Araçlarla İzlemeye İlişkin Verilmiş Bir Kararın Bulunup Bulunmadığının Araştırılması Zorunluluğu.....	488
38.1.2. Tesadüfen Elde Edilen Deliller	489
38.1.3. Karar Alınmadan Teknik Araçlarla İzleme Yapılmasının Hukuki Sonucu	490
38.1.4. CMK'nin 135, 139 ve 140 Maddelerindeki Koruma Tebdirlерinin Tümü'nün Aynı Anda Uygulanamaması	490
38.1.5. Teknik İzleme Kayıtlarının Getirilerek Sanığa İzetilmesi ve Dinletilmesi.....	490
39. TELEKOMÜNİKASYON YOLUYLA YAPILAN İLETİŞİMİN DENETLENMESİ.....	491
39.1. Genel Açıklamalar	491
39.2. Dinleme, Kayda Alma ve Sinyal Bilgilerinin Değerlendirilebilmesi İle İlgili Tebire Karar Vermeye Yetkili ve Görevli Makam	493
39.3. Hat Kullanıcısını Gösterir Belge veya Raporun Talebe Eklenmesi Zorunluluğu.....	494

39.4. Tanıklıktan Çekinebilecek Kişilerle İletişim	494
39.5. Kararda Belirtilmesi Gereken Hususlar	494
39.6. Tedbirinin Süresinin Uzatılması	494
39.7. Mobil Telefonun Yerinin Tespiti	495
39.8. Telekomünikasyon Yoluyla İletişiminin Tespiti.....	495
39.9. Gizlilik İlkesi	496
39.10. Tedbirin Uygulanabileceği Suçlar (Katalog Suçlar).....	496
39.11. Yargıtay Uygulaması	498
39.11.1. Telefon Görüşmelerinin Tesadüfen Elde Edilen Delil Niteliğinde Olması.....	498
39.11.2. Delil Değerlendirilmesi Yasakları.....	499
39.11.3. Tesadüfen Dinlemeye Takılan Diğer Sanıklar	499
40. TELEFON KONUŞMALARININ DELİL OLMA NİTELİĞİ VE YORUMLANMASI.....	500
40.1. Telefon Konuşmaları Dışında Delil Bulunmaması	500
40.2. Alınmış Bir Denetleme Kararı Olmadan Kayda Alınmış Telefon Konuşmalarına Dayanılarak Hüküm Kurulamaması.....	500
40.3. İçeriğine Değişik Anlamlar Yüklenmesi Mümkün Olan Telefon Konuşmaları.....	500
40.4. Telefon Konuşmalarında Geçen Maddelerin Ele Geçmemesi	501
40.5. Telefon Konuşmalarının İncelenmesi	501
40.6. Telefon Konuşmalarının Özel Kişilerce İzinsiz Kaydedilmesi ve Kullanılması	502
40.7. Telefon Konuşmasına Dair Çözüm Tutanaklarının Sanıklara Okunması Zorunluluğu	502
40.8. Hükümün Gerekçesinde Sanığın Telefon Konuşmalarının Belirtilmesi ve Ne Şekilde Yorumlandığının Açıkça İfade Edilmesi Zorunluluğu	503
40.9. Gerekçede Hangi Delile Hangi Nedenlerle Üstünlük Tanındığının Belirtilmesi Zorunluluğu	503
40.10. Mahkûmiyet İçin Telefon Konuşmalarının Olaylarla Örtüşmesi Zorunluluğu	503
41. BERAAT KARARI VERİLMESİ GEREKEN HALLER	504
41.1. Kendisinde Herhangi Bir Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Ele Geçmeyen Sanığın Durumu	504

41.2. Sanığın Ele Geçirilen Uyuşturucu Maddeleri Ticaret Amacıyla Bulundurduğu İlişkin Delil Olmaması	504
41.3. Atfî Cürüm Niteliğinde Kalan Soyut Beyan ve Teşhis Dışında Delil Olmaması	505
41.4. Kişilerin Sonradan Vazgeçtikleri Soyut Beyanları Dışında Delil Olmaması	505
41.5. Kollukta Müdafisiz Alınan ve Sonradan Dönülen Soyut Beyanlar ve Teşhisler.....	505
41.6. Sanığın Esrarı Yetiştirdiği Kenevirlerden Elde Ettiğine İlişkin Soyut Beyanı Dışında Delil Olmaması	506
41.7. Narkotik Maddenin Sanık Tarafından Verildiğinin Sabit Olmaması	506
41.8. İhbarcının Soyut Beyanı Dışında Delil Olmaması	506
41.9. Soyut İstihbari Bilgi Dışında Delil Olmaması	507
41.10. Taşıtta Yapılan Aramada Narkotik Maddenin Bulunduğunu Bilmeyen Sanığın Durumu.....	507
41.11. Somut Olgularla Örtüşmeyen ve İçeriğine Değişik Anlamlar Yüklenebilecek, Telefon Konuşmaları Dışında	508
42. HÜKMÜN GEREKÇESİNDE GÖSTERİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	509
42.1. Genel Açıklamalar	509
42.2. Hükmün Gerekçesinde Gösterilmesi Gereken Hususlar	510
42.3. Hükmün Gerekçesi ve Hüküm Fıkrasının İçereceği Hususlar	513
42.4. Hükmün Gerekçesinin Yazılma Süresi	514
42.5. Karar ve Hükümlerin İmzalanma Zorunluluğu.....	514
42.6. Hâkimin Hükmü İmza Edemeyecek Hale Gelmesi	515
42.7. Kararın Niteliği ve Yasal Yollara Başvuru İle İlgili Hususlar	515
42.8. Yasa Yolu, Süresi, Başvuru Yapılacak Mercî İle Başvuru Şeklinin Anlaşılabilir Nitelikte Açıkça Gösterilmesi Zorunluluğu	517
42.9. Hükümlerin Nüshaları ve Özetlerinin İmzalanması ve Mühürlenmesi	518
42.10. Hükmün Bölümleri	518

42.11. AİHM Uygulaması.....	520
42.11.1. Mahkemelerin Davayı Etkili Bir Şekilde İnceleme Görevi.....	520
42.11.2. Mahkemelerin Davayı İnceleme Metotları.....	521
42.11.3. Mahkemelerin Geniş Bir Takdir Yetkisine Sahip Olması.....	521
42.11.4. Temel Sorunların İncelenmiş Olması Zorunluluğu.....	521
42.11.5. Mahkemelerin Kararın Hangi Temele Dayandırdıklarını Yeterince Açıklama Yükümlülüğü.....	521
42.12. Sonuç Değerlendirme.....	522
KAYNAKÇA.....	523